

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

27 oktober 2006

ONTWERP VAN DECREET

tot wijziging van het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Johan Verstreken**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere,
Johan Verstreken;

mevrouw Margriet Hermans, de heer Herman Schueremans;

de heer Bart Caron, mevrouw Els Robeyns, de heer Dany
Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter
Huybrechts, Freddy Van Gaever, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer
Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester,
Sven Gatz;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Jan Roegiers, André
Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

918 (2005-2006)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendement

INHOUD

	Blz.
I. Uiteenzetting door de heer Eddy Frans, voorzitter van de commissie Amateurkunsten binnen de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding	4
II. Uiteenzetting door de heer Luk Verschueren, voorzitter van het Forum voor Amateurkunsten	5
III. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers.....	6
IV. Uiteenzetting door de heer Filip Santy, directeur van de Vlaamse amateurmuziekorganisatie...	8
V. Uiteenzetting door de heer Luc Nowé, directeur Poppunt.....	9
VI. Uiteenzetting door de heer Koenraad De Meulder, directeur Koor en Stem	10
VII. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers.....	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 18 oktober 2006 een hoorzitting betreffende het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten.

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER EDDY FRANS, VOORZITTER VAN DE COMMISSIE AMATEURKUNSTEN BINNEN DE RAAD VOOR VOLKSONTWIKKELING EN CULTUURSPREIDING

De heer Eddy Frans: In de eerste plaats wens ik mevrouw Marleen Platteau, voorzitter van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding, te verontschuldigen. Zij kon vandaag onmogelijk aanwezig zijn en heeft mij gevraagd om, als voorzitter van de deelcommissie Amateurkunsten, in haar plaats de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding te vertegenwoordigen.

Als gewezen directeur van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (afgekort VCA), toen nog een receptief productiecentrum, heb ik een sterke affiniteit opgebouwd met de sector amateurkunsten. Dat was blijkbaar voldoende voor de minister van Cultuur om mij te vragen de opdracht van voorzitter van de commissie Amateurkunsten op mij te nemen voor het nog lopende mandaat van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding.

Uiteraard heeft de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding over dit ontwerp van decreet een advies uitgebracht. Het advies werd eenparig goedgekeurd op 21 september 2005. Ik stel met enige verbazing vast dat het decreet pas nu ter bespreking voorligt in het parlement. Ik laat het aan uw eigen appreciatie over om te beoordelen wat daarvan de oorzaak is.

De voorzitter: Het ontwerp van decreet is te laat ingediend in het Vlaams Parlement.

De heer Eddy Frans: Deze zeer late behandeling is volgens mij zeker geen toonbeeld van goed bestuur. Een aantal van de bepalingen van het nieuwe decreet zijn immers in de geest al in uitvoering, ondanks het feit dat het decreet nog niet is goedgekeurd.

De teksten van het voorontwerp van decreet werden in de loop van 2005 door het kabinet uitvoerig

toegelicht en besproken in enkele vergaderingen met vertegenwoordigers van alle amateurkunstenorganisaties. De teksten van het nieuwe decreet waren dus reeds vrij goed gekend door de sector op het moment dat de Raad voor Volksontwikkeling zijn advies uitbracht. Met een aantal bemerkingen en bezorgdheden van de sector was al rekening gehouden. Dat is wellicht de reden waarom de Raad in zijn advies nog slechts een zeer beperkt aantal bemerkingen heeft geformuleerd.

Een belangrijk element bij de bespreking van het nieuwe decreet in 2005 was uiteraard de verlenging van de lopende beleidsperiode met een jaar. 2006 werd aan de lopende beleidsperiode toegevoegd. Over dit aspect heeft de Raad geen voorafgaandelijk advies uitgebracht. Deze maatregel is blijkbaar ingegeven door budgettaire overwegingen.

Voor de toekomst van de amateurkunsten in Vlaanderen is het van essentieel belang om na te gaan wat de redenen zijn voor een decreetwijziging. De redenen zijn de volgende.

Vooreerst moesten sommige bepalingen in het decreet van 2000 dringend geactualiseerd worden, onder andere de aanpassing van een aantal definities en de opname van een nieuwe discipline Circuskunsten.

Verder zijn er enkele inhoudelijke bijsturingen gebeurd voor de erkende organisaties. Deze betreffen niet alleen de taakstellingen en de opdrachten, maar ook de werkwijze en de timing voor het vaststellen van de meerjarige beleidsenveloppe. Ik neem aan dat de hier aanwezige organisaties dat wel zullen toelichten.

Er is ook een belangrijke wijziging doorgevoerd in de projectenregeling. Het nieuwe decreet stelt immers dat product- of procesgerichte vernieuwing en/of verbreding tot de structurele opdrachten van elke organisatie behoren. Voor deze aspecten kunnen dus geen projecten meer worden ingediend. De nieuwe projectenregeling spitst zich alleen nog toe op nieuwe kunstdisciplines of deeldisciplines, op internationale projecten en op projecten die passen in beleidsintenties van de Vlaamse Regering inzake doelgroepen en/of thema's. Deze laatste omschrijving is vaag. De minister heeft de intentie om in dit verband een ondersteuningsregeling uit te bouwen voor semi-professionele initiatieven die wortelen in de amateurkunsten. Tot op heden bestaat er geen duidelijkheid over de aanpak die de minister wil hanteren. Nochtans

zijn er hiervoor al middelen vrijgemaakt in de ontwerpbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 2007. Het zou dus goed zijn hierover snel duidelijkheid te creëren.

Ten slotte is er een belangrijke heroriëntering doorgevoerd met betrekking tot het steunpunt. Het Centrum voor Amateurkunsten maakt plaats voor het Forum voor Amateurkunsten dat coördinatie, overleg en samenwerking tussen de erkende organisaties moet realiseren. De kersverse voorzitter van dit Forum voor Amateurkunsten, de heer Luk Verschueren, kan dit nader toelichten. Vanuit de sector stond het steunpunt VCA al langer onder druk, mijns inziens vooral omdat de organisaties zelf in de eerste plaats fungeren als inhoudelijk steunpunt voor hun discipline, maar ook omdat door het koppelen van het gebouwenbeheer in Anderlecht aan de Vlaamse steunpuntfunctie een schizofrene situatie was ontstaan.

De boodschap van vandaag is vooral dat we hopen dat dit ontwerp van decreet, dat in de geesten van de sector al een verworvenheid is, zo snel mogelijk wordt goedgekeurd, zodat snel en in overleg werk kan worden gemaakt van de uitvoeringsbesluiten, zeker ook inzake de projectregelingen voor internationale projecten en semi-professionele initiatieven.

II. UITEENZETTING DOOR DE HEER LUK VERSCHUEREN, VOORZITTER VAN HET FORUM VOOR AMATEURKUNSTEN

De heer Luk Verschueren: Ik heb het VCA geleid van 1999 tot 2002, in opvolging van de heer Frans. Sindsdien ben ik andere wegen uitgegaan en heb ik de sector niet meer van nabij gevolgd.

In mei werd ik gecontacteerd door een aantal voorzitters van amateurkunstenorganisaties die op zoek waren naar een voorzitter voor hun nieuwe forum. Ik heb naar hen geluisterd en ik heb mij geïnformeerd over het VCA en het nieuw op te richten forum.

Aanvankelijk vroeg ik me af waarom er gekozen wordt voor een nieuwe ingewikkelde constructie, waarom er geen nieuwe vzw werd opgericht en waarom het VCA niet werd overgenomen in het nieuwe decreet. Na een eerste lezing beseftte ik evenwel dat deze constructie wel degelijk nodig is om te kunnen blijven werken binnen de huidige reglementering.

Het forum evolueert volkomen terecht van een steunpunt naar een overlegcentrum. De negen erkende

amateurkunstenorganisaties vormen op zich eigenlijk al een steunpunt. Het forum vormt veeleer een overkoepelend orgaan dan een vereniging zoals in het sociaal-cultureel werk.

Uit het decreet van 2000 worden twee belangrijke zaken overgenomen. Dat decreet heeft 21 verzuilde organisaties herleid tot 9 pluralistische organisaties. Ik stond daar altijd achter omdat er een onderscheid is tussen het sociaal-cultureel werk en de amateurkunsten. In de amateurkunsten is de ideologie minder belangrijk dan in het sociaal-cultureel werk en daardoor verloopt de samenwerking anders.

Het decreet van 2000 heeft voorts een belangrijke rol gespeeld in de overgang van amateuristische kunstbeoefening naar amateurkunsten. Ik denk dat de hele sector trots mag zijn op die naamsverandering. Het heeft het VCA nochtans heel wat moeite gekost om deze terminologie ingang te doen vinden.

We hebben op dit ogenblik niet zozeer een steunpunt nodig als een overlegcentrum, een forum waarin de negen organisaties, die verspreid zijn over heel Vlaanderen, elkaar kunnen vinden. Het nieuwe forum zal ook de belangen van de sector behartigen. Deze functie is ietwat op de achtergrond geraakt door de reorganisaties die voortvloeien uit het decreet van 2000.

Er is een duidelijke breuk met vroeger. Het VCA moest in moeilijke omstandigheden Brusselse amateurkunsten en een steunpuntfunctie combineren. Daarnaast moest het een aantal culturele manifestaties organiseren. Het is een goede zaak dat het forum daarvan nu gescheiden wordt. Er wordt een Vlaamse stempel gedrukt op de Brusselse amateurkunsten. Ik noem het een Vlaams huis voor de Brusselse amateurkunsten. Ik hoop dat het geen Brussels huis wordt.

Een andere belangrijke vraag was of het forum over voldoende middelen zou kunnen beschikken. Ik denk dat het vooropgestelde bedrag van 400.000 euro haalbaar is.

Een van de opdrachten van het forum is het opstarten van samenwerkingsprojecten tussen de organisaties. Ik ben tevreden dat het financiële aspect in handen blijft van het forum en dat de organisaties een soort trekkingsrecht krijgen. Als de organisaties onmiddellijk middelen krijgen om samen te werken, is de stimulans om samen te werken immers bijzonder klein.

Een andere essentiële opdracht van het forum is het bevorderen van interculturaliteit. Ik mag hier wellicht niet aan politiek doen, maar ik meen dat de

amateurkunstensector een bijdrage kan leveren aan de gemeenschapsvorming en tegen de verzuring. Dat deze verzuring er is, blijkt onder meer uit de stijging van het stemmenaantal van het Vlaams Belang op 8 oktober.

Wij werken met een beheersovereenkomst. We hebben al contact gehad met administratie en kabinet. We zijn het eens met de tekst die werd voorgesteld door de minister. In onderling overleg werden een aantal details gewijzigd. Wij zijn zeker bereid te werken aan interculturaliteit, maar de opgelegde quota zijn moeilijk haalbaar. Tien procent van de leden van onze beheerraad moet een andere etnisch-culturele achtergrond hebben. Wij hebben echter maar drie tot vier personeelsleden. De eerste deskundige die wij na de uitbreiding aan de raad van beheer hebben toegevoegd, is een jonge vrouw met kennis van de amateurkunstensector. Zij heet Rafika Bensaid. We hebben haar gevraagd omdat ze jong is, een vrouw en specialiste ter zake, niet voor haar vreemde naam.

De wijzigingen vormen hoe dan ook een verbetering van het decreet van 2000, dat toen ook al heel innoverend was. Het decreet van 2000 is tot stand gekomen na overleg tussen het kabinet van minister Anciaux, de sector en de administratie en werd unaniem goedgekeurd.

De circuskunsten worden voorlopig in het decreet nog gezien als een nieuwe discipline. Ik heb echter vernomen dat minister Anciaux samen met de stad Gent werk wil maken van een circuscentrum. Misschien moet het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in die zin aanpassen.

De heer Frans heeft er al even op gealludeerd dat we al begonnen zijn zonder parlementaire toestemming. Ik begrijp dat zulks een probleem is. Ik kan alleen maar hopen dat parlement en kabinet dit snel oplossen. Voor de sector was een snelle start immers belangrijk. Het forum wil goed voorbereid starten op 1 januari 2007.

In het nieuwe decreet zijn de projectsubsidies in de oude vorm geschrapt. Dat is absoluut geen probleem. Innovatie en vernieuwing moeten van de organisaties zelf uitgaan. Ook de internationale projecten zouden in dit hoofdstuk worden ondergebracht. Ik juich dat toe mits de middelen voor internationale werking in het decreet worden opgenomen en niet worden ondergebracht in een algemene begrotingspost of op het departement, want dan zou de sector nooit zeker zijn van het beschikbare budget.

Er is ook sprake van projecten in het kader van de zogenaamde beleidsintenties van de Vlaamse Regering. Ik verwijs daarbij naar de nieuwjaarstoespraak van minister Anciaux in 2005. De minister heeft toen de hele sector blij verrast met de aankondiging van een nieuw budget voor de semi-professionele kunsten binnen de amateurkunstensector. Het kabinet zou daar op dit ogenblik werk van maken. Ik hoop dat we daarover heel binnenkort kunnen overleggen. Onze sector kan op dat vlak een belangrijke rol spelen.

De raad van beheer van het forum bestaat uit de negen voorzitters van de amateurkunstenorganisaties of hun afgevaardigden. Doordat alle belanghebbenden vertegenwoordigd zijn is de betrokkenheid echter hoog. Deze samenstelling vergemakkelijkt de werking niet altijd: samenwerken met deskundigen is vaak eenvoudiger.

De raad van beheer heeft al driemaal vergaderd. Ook het dagelijks bestuur komt geregeld samen. Voorlopig is Gent onze locatie. We wilden in Brussel samenkomen maar dat is vooralsnog niet gelukt. We hebben ook al personeel in dienst genomen. Mevrouw Orphee Mariën is in dienst genomen voor de Week van de Amateurkunsten. Mevrouw Kaat Peeters is begin oktober na een open selectieprocedure in dienst getreden als directeur-coördinator. We zijn ervan overtuigd dat we vanaf 1 november – twee maanden voor de inwerkingtreding van het decreet – operationeel zullen zijn. U hoort nog van ons.

III. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN DE SPREKERS

De heer Bart Caron: Worden er behalve de negen vertegenwoordigers van de sector ook nog externe mensen betrokken bij de raad van bestuur van het forum?

De heer Luk Verschueren: Tot vandaag is in de statuten bepaald dat de raad van bestuur maximaal voor een derde uit externe deskundigen mag bestaan. Zelf was ik ironisch genoeg de eerste externe deskundige en ik vind dat vrij beperkt. Momenteel bestaat de raad van bestuur bijna uitsluitend uit mannen van ouder dan vijftig. We proberen dit uit te breiden met vrouwen en jongeren. Met mevrouw Rafika Bensaid als deskundige was daartoe de eerste aanzet gegeven. Binnenkort willen we ook mevrouw Isabelle Finet, de

medewerkster van de Gentse schepen voor cultuur, vragen om zich daarbij aan te sluiten.

De heer Bart Caron: Bij wijze van experiment wordt nu voor het eerst een organisatie opgericht waarin belangenbehartiging, ondersteuning en samenwerking samengaan. Dat is een breuk met het gevoerde beleid, zij het in een zeer specifieke sector waar nog slechts negen landelijke organisaties overblijven. Het veld is dus niet zo breed en allicht zijn de functies moeilijker te onderscheiden. Is het gezien die nauwe betrokkenheid mogelijk om voldoende afstand te nemen om in te spelen op methodische, educatieve en artistiek-inhoudelijke evoluties? Ziet het forum het als een uitdaging om grensverleggend na te denken over de amateurkunsten?

De heer Luk Verschueren: Het forum is veel meer gericht op overleg dan op methodologische ondersteuning. In die zin maak ik een duidelijk onderscheid met de opdracht van bijvoorbeeld Socius. Socius omvat een veel ruimere sector en werkt met meer en kleinere organisaties die onvoldoende potentieel hebben om aan methodologische ondersteuning en opleiding te doen. Binnen ons werkgebied moet de sector daar dus zelf voor instaan. De sector van de amateurkunsten omvat zo'n 7000 lokale groepen, maar werkt toch anders dan het sociaal-cultureel werk.

In de tijd van het VCA en na de hervorming van het decreet raakte de belangenbehartiging op de achtergrond omdat ze werd overgenomen door het steunpunt. Ik ben ervan overtuigd dat het forum belangenbehartiger en overlegcentrum tegelijk kan zijn. In deze sector kan dat omdat er veel minder ideologische verschillen en dus minder tegenstellingen zijn. We staan met negen organisaties voor een gemeenschappelijk doel: de ontwikkeling van de amateurkunsten.

Er zijn zowel voor- als nadelen gekoppeld aan een raad van bestuur of een forum met belanghebbenden. De belanghebbenden blijven zich inspannen omdat ze een return willen realiseren voor hun organisatie. Ze kunnen ook van elkaar leren, terwijl deskundigen er eigenlijk niets aan 'overhouden'. Mijn indruk is dat het – in die organisaties waar met deskundigen wordt gewerkt omdat de overheid die objectieve aanwezigheid wenst – zeer moeilijk is om deskundigen bij het beleid te blijven betrekken. Het moet de bedoeling zijn de belangen van de eigen organisatie te overstijgen en een wisselwerking tot stand te brengen.

De heer Johan Verstreken: U hebt het over negen erkende steunpuntorganisaties. In het ontwerp van decreet staan er acht. Worden de circuskunsten daaraan toegevoegd?

De heer Luk Verschueren: Indien het decreet wordt goedgekeurd door het Vlaams Parlement, hopen we dat Creatief Schrijven erkend wordt op 1 januari 2007. Toen het decreet van 2000 van start ging, waren er twee organisaties die projectsubsidies ontvingen als startende organisaties, hoewel ze nog niet erkend waren: Creatief Schrijven en Circuskunsten. Circuskunsten zou onder een andere noemer thuishoren, namelijk in een Circuscentrum in Gent, terwijl Creatief Schrijven een aanvraag tot erkenning heeft ingediend zodat het de negende organisatie kan worden binnen het forum.

De heer Erik Arckens: Mijnheer Verschueren, het is mijns inziens niet uw taak om hier aan politiek te komen doen. U zegt het zelf, maar u doet het toch. Zo legt u meteen ook de verborgen kaart van het geheel bloot, namelijk de interculturaliteit als absolute prioriteit. Het kan best uw recht zijn om ten persoonlijke titel tegen een bepaalde partij te zijn en om dat ook te zeggen. Dit kan echter niet op die manier in het decreet worden opgenomen. Ik zal morgen dan ook een aantal opmerkingen maken hierover.

In bepaalde sectoren van de kunst lijkt men het normaal te vinden dat de overheid middelen ter beschikking stelt die dan naar believen kunnen worden aangewend om vanuit politiek-ideologische redenen te reageren tegen een bepaald deel van de bevolking. Het is goed dat ik hier ben en dat ik dit heb gehoord.

De heer Luk Verschueren: Het is niet mijn bedoeling hier aan politiek te doen, zoals ik al heb gezegd. Wij vinden het echter belangrijk een bijdrage te leveren aan de gemeenschapsvorming en tegen de verzuring van de samenleving. Bovendien is de interculturaliteit ook nadrukkelijk als prioritaire opdracht opgenomen in de beheersovereenkomst die met minister Anciaux is opgesteld.

De heer Erik Arckens: U noemde in uw redenering duidelijk een welbepaalde partij waartegen u wilt reageren, namelijk het Vlaams Belang, en in dit verband vermeldde u 8 oktober 2006.

De heer Luk Verschueren: Ik heb niet gezegd dat de organisatie tegen een bepaalde partij zou reageren, maar ik wees inderdaad op de politieke situatie na 8

oktober 2006. Bovendien zei ik dat het forum inspanningen zou doen om met de negen amateurkunstenorganisaties een bijdrage te leveren aan een positieve en verdraagzame samenleving.

De heer Erik Arckens: U wordt steeds genuanceerder.

De voorzitter: Er doet zich hier een vreemd verschijnsel voor: een decreet dat al is uitgevoerd voor het is goedgekeurd en een organisatie die al enkele maanden aan het werk is en eigenlijk pas op 1 januari van start moet gaan. Dat is nieuw.

IV. UITEENZETTING DOOR DE HEER FILIP SANTY, DIRECTEUR VAN DE VLAAMSE AMATEURMUZIEKORGANISATIE

De heer Filip Santy: Ik zal het kort hebben over de manier waarop wij het decreet van 2000 evalueren. De heer Nowé, directeur van Poppunt, belicht de accenten van het decreet van 2006 en de heer De Meulder, directeur van Koor en Stem, zal nog enkele kanttekeningen plaatsen bij het ontwerp dat vandaag ter tafel ligt.

Ten gevolge van het decreet van 2000 werd de sector volledig gereorganiseerd. Door allerhande fusies zijn 27 federaties teruggebracht naar 8 organisaties. Fusies zijn nooit evident en bij de ene organisatie is dat vlotter verlopen dan bij de andere. Zelfs nu is de weerstand nog niet overal verdwenen. Achteraf bekeken is het een hele prestatie dat men dit op korte tijd tot een goed einde heeft kunnen brengen.

De beide organisaties die als projectorganisaties zijn begonnen – Creatief Schrijven en Circuskunsten – zijn al vermeld. Een daarvan zal dus formeel tot de groep toetreden op 1 januari 2007.

Om duidelijk te maken waarover het hier gaat, licht ik de cijfers toe uit de officiële publicatie VRIND. Zo krijgt u een idee van de situatie van de sector op diverse vlakken. De cijfers voor 2005 zijn hierin nog niet opgenomen. Sommige aangesloten organisaties werken niet zozeer met groepen, maar met individueel aangesloten leden of geregistreerde mensen. Poppunt werkt bijvoorbeeld niet direct met leden die lidgeld betalen, maar met groepen die zich bekendmaken via een website. De andere hebben wel duidelijke lidmaatschapsformules waardoor de gegevens concreter ondersteund zijn. Er tekent zich een lichte groeibeweging af op dit vlak.

Voor de activiteiten zien we dezelfde tendensen: er is een toename in aantal cursussen en begeleiding. Begeleiding is specifiek gericht op groepen en streeft vooral naar kwaliteitsverbetering door ondersteuning op het artistieke of organisatorische niveau. Ook hier blijkt de diversiteit van de sector, want de ene organisatie legt zich meer toe op cursussen, de andere focust op begeleiding of activiteiten. Deze evolutie zal zich volgens mij nog doorzetten.

Heel belangrijk is ook de manier waarop de sector naar buiten treedt, dus de evenementen die gericht zijn op een breed publiek. Deze cijfers verwijzen naar de evenementen die door de organisaties zelf worden ingericht op provinciaal of nationaal niveau. Daar zouden we nog de lokale initiatieven moeten aan toevoegen en dat zijn er heel wat. Uit een rondvraag voor Vlamo (Vlaamse amateurmuziekorganisatie) over het jaar 2005 bleek dat de instrumentale amateurmuziekgroepen die in Vlaanderen actief zijn, met hun ongeveer 50.000 activiteiten een publiek bereiken van ongeveer 1.700.000 mensen.

Uit de evaluatie van het decreet van 2000 onthouden we niet alleen het belang van de fusieoperatie, maar vooral het feit dat de sector van de amateurkunsten een gezicht heeft gekregen. Er is een portaalwebsite: www.amateurkunsten.be. Veel meer dan vroeger zijn er contacten met de professionele sector, waarop we een beroep doen om de lokale groepen te ondersteunen. We zijn ook zeer blij met de vlottere contacten met de sector Onderwijs. Het dagonderwijs en vooral het deeltijds kunstonderwijs kunnen immers een stimulans geven tot participatie aan de amateurkunsten. Het wordt nog een hele uitdaging voor vele organisaties om daarmee om te gaan. Wij vragen al lang naar een structureel overleg tussen cultuur en onderwijs op dit vlak. We hopen dat dit deel uitmaakt van de herziening van het decreet op het deeltijds kunstonderwijs. Daarbij willen we graag betrokken worden, want we hebben een belangrijk aandeel in de leerlingenpopulatie.

Dankzij wederzijdse inspanningen zijn we erin geslaagd goede relaties op te bouwen met de diverse administraties. Daardoor fungeren het amateurkunstendecreet en de ondersteuning van de amateurkunstensector door de Vlaamse overheid momenteel als model in Europa.

Door het duidelijk afgelijnde profiel is het werkveld veel breder geworden sinds het decreet van 2000. Veel meer mensen hebben de sector amateurkunsten ontdekt. We moeten proberen om daarmee op een goede manier om te gaan. We moeten onszelf openstellen voor nieuwe dingen.

De middelen voor product- en procesvernieuwing via projecten stonden vroeger ingeschreven in een apart deel van het decreet van 2000. Nu is er een verschuiving. Van de 25 miljoen frank die toen was ingeschreven om accenten te leggen, restte op het einde van de rit – met onder meer de projectverenigingen – nog 6 miljoen frank.

Een interessante conclusie is wel dat het spreken en denken over de amateurkunsten behoorlijk gewijzigd is. Daarnet hoorden we nog heel even het verouderde begrip ‘amateuristische kunstbeoefening’, dat we nu wel definitief naar de geschiedenisboeken kunnen verwijzen. Zo kunnen we de overstap maken naar het decreet van 2006 dat zal worden toegelicht door de heer Nowé.

V. UITEENZETTING DOOR DE HEER LUC NOWÉ, DIRECTEUR POPPUNT

De heer Luc Nowé: Zoals de vorige spreker duidelijk heeft aangetoond, was het amateurkunstendecreet van 2000 vooral gericht op de herstructurering van de sector. We zijn heel blij dat dit ontwerp het accent echt op de inhoud legt. Ik denk dat het nieuwe decreet de dynamiek die vijf jaar geleden in gang werd gezet, alleen maar kan vergroten. Dat was ook de vraag van de sector van de amateurkunsten na de verkiezingen: “Creëer in het regeerakkoord de ruimte om de sector verder te versterken, te verbreden en te vernieuwen”.

Het ontwerp van decreet bevat een aantal aspecten die volgens ons belangrijk zullen zijn om de dynamiek in de AK-sector verder te versterken.

Vooreerst is er het herkennen en erkennen van de diversiteit in de sector. Zoals de vorige spreker zei, werd in het vorige decreet het werkveld van de amateurkunsten aanzienlijk verbreed. Sindsdien zijn er ook een aantal organisaties bij de sector aangesloten die helemaal niet werken met provinciale structuren of afdelingen. Voor een organisatie als Poppunt zou het bijvoorbeeld absurd zijn om de verschillende popgroepen te bestempelen als afdelingen.

In het eerste jaar van onze erkenning werd ons gevraagd om in het jaarverslag de contactgegevens van de verschillende voorzitters en secretarissen van onze afdelingen op te nemen. Dat vonden we problematisch. Het heeft immers weinig zin om jongeren te vragen om een voorzitter en secretaris aan te stellen binnen hun popgroepje.

In de afgelopen vijf jaar, en zeker in het huidige ontwerp, werd steeds meer rekening gehouden met de verschillende realiteiten van de AK-sector. Door het schrappen van de zinsnede ‘wordt voornamelijk beoefend in groepsverband’ uit de definitie van amateurkunsten, kunnen we bijvoorbeeld ook dj’s steunen als amateurkunstenaars. Hetzelfde geldt voor schrijvers die op hun zolderkamer poëzie of proza schrijven of voor individuele kunstenaars die met beeldende kunst of film bezig zijn.

Een volgend aspect is het Informatie- en Kenniscentrum. De keuze van het ontwerp om niet langer uit te gaan van een verplichte bibliotheek in elke amateurkunstenorganisatie is voor vele organisaties erg belangrijk.

We hebben steeds geprobeerd om zoveel mogelijk informatie digitaal te ontsluiten. Onze muzikanten en dj’s zoeken hun informatie immers niet in een bibliotheek, maar op internet. Door de nieuwe omschrijving in het ontwerp hoeven we ons niet langer in bochten te wringen om het aantal jaarlijkse ontleningen weer te geven, maar kunnen we veel concreter de praktijk beschrijven. Ik ben ervan overtuigd dat alle amateurkunstenorganisaties, niet alleen Poppunt, de afgelopen vijf jaar sterk geïnvesteerd hebben om hun dienstverlening op het vlak van informatie zo gebruiksvriendelijk mogelijk te maken en zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij de verschillende doelgroepen.

Een volgend aandachtspunt is de verbreding van de inhoudelijke opdrachten van de AK-organisaties. Zoals ik daarstraks al zei, zijn we blij dat het nieuwe decreet volledig focust op de inhoudelijke werking van de organisaties.

Een eerste opdracht is het doelgroepenbeleid. Uiteraard zijn we de afgelopen vijf jaar niet blind geweest voor de verscheidenheid van de mensen die actief met kunst bezig zijn. Bij Poppunt worden we niet alleen geconfronteerd met diverse genres binnen de popmuziek, maar ook met de verschillende niveaus waarop mensen met muziek bezig zijn. Naast de vijftigjarige liefhebber die, eens de kinderen het huis uit zijn, nog eens zijn gitaar vastpakt, zijn er ook hyperambitieuze jonge helden die er alles aan doen om van hun hobby hun beroep te maken. De vijftigjarige rocker heeft uiteraard heel andere behoeften dan de jonge prof in wording.

De nadruk in het ontwerp op de etnisch-culturele diversiteit steunen we zeker. Tegelijk besef ik, en ik denk dat mijn collega-directeurs het daarmee eens zijn, dat het een grote uitdaging is voor de sector. In

een eerste fase zullen we de huidige realiteit grondig moeten bekijken. Als we een amateurkunstenaar steunen, stellen we niet de vraag naar zijn of haar culturele achtergrond. Voor ons zijn alle amateurkunstenaars gelijk. Dat neemt echter niet weg dat ik goed beseft dat openstaan alleen soms niet genoeg is. In de komende vijf jaar zullen we dan ook op zoek gaan naar antwoorden op vragen die we ons, dankzij dit ontwerp, kunnen en moeten stellen.

Een andere opdracht die vanaf nu tot de basistaken van alle amateurkunstenorganisaties zal horen, is de internationale werking. Ik ben blij dat – onder andere in de memorie van toelichting – verwezen wordt naar netwerking op internationaal niveau. Men moet immers niet alleen kansen bieden aan Vlaamse artiesten en groepen om zich in het buitenland te meten met andere amateurkunstenaars, men moet ook over de grenzen kijken om zich te laten inspireren door wat in het buitenland gebeurt. Ook buitenlandse organisaties komen trouwens naar onze werking kijken.

Voor een aantal van mijn collega's is dat zeker niet nieuw. Er bestaat een rijke traditie inzake internationale werking. Voor Poppunt, maar wellicht ook voor andere, vaak kleinere AK-organisaties, is het wel een nieuwe opdracht, maar een opdracht waar ze wel zin in hebben.

In naam van de sector wil ik ook nog iets zeggen over het nieuwe Forum voor Amateurkunsten. In de afgelopen vijf jaar was er heel wat te doen over het steunpunt voor amateurkunsten. De veelheid aan directeurs en aan personeelwissels kwam de dynamiek van het centrum niet altijd ten goede. Tegelijk hebben de heterogeniteit van de sector en de ingewikkelde taakstelling van het centrum niet bijgedragen aan een ideale verhouding tussen de sector en het steunpunt.

Vandaag beginnen we met een schone lei. Het Forum voor Amateurkunsten start met een nieuwe ploeg en met drie duidelijke opdrachten: coördinatie, overleg en samenwerking. Ik denk dat we na alle onrust van de afgelopen jaren, het nieuwe forum eerst de kans moeten geven om in alle rust zijn eigen plek te verwerven. Daarna kunnen we er, samen met het forum, voor zorgen dat de AK-sector opnieuw een bloeiende sector wordt waar iedereen die op een actieve manier met kunstbeleving bezig is, terecht kan voor advies, begeleiding, ondersteuning en informatie.

Tot slot wil ik het nog kort hebben over het onderdeel projectsubsidiering in het decreet. Zoals de vorige

spreker al aanhaalde, is de projectsubsidiering in de eerste beleidsperiode niet helemaal optimaal verlopen, zeker op vlak van budgettering.

In dit nieuwe decreet wordt het geloof in de projectsubsidiering opnieuw hersteld en mee als ankerpunt gezien om de dynamiek van de sector stevig te verankeren. Net zoals in de vorige beleidsperiode wordt ruimte gecreëerd om nieuwe disciplines een eerste ondersteuning te geven in de AK-sector. Tegelijk wordt het bestaande reglement voor de internationale projecten in het nieuwe decreet ingebed.

Het derde onderdeel van de projecten wordt verbonden aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap. In de toelichting bij het ontwerp wordt duidelijk gemaakt dat in eerste instantie gefocust wordt op het semi-professionele. Hoe dat allemaal precies in zijn werk zal gaan, moet nog verder worden bepaald in het uitvoeringsbesluit.

VI. UITEENZETTING DOOR DE HEER KOENRAAD DE MEULDER, DIRECTEUR KOOR EN STEM

De heer Koenraad De Meulder: Vorige sprekers hebben gewezen op de grote diversiteit in de AK-sector. Danspunt en Creatief Schrijven richten zich beide tot amateurkunstenaars, maar hun structuur en werking zijn nauwelijks te vergelijken. De AK-sector is eigenlijk een eenheid in verscheidenheid. Desondanks is de appreciatie van het ontwerp over het algemeen positief. Onze vrees is echter dat de openheid van het ontwerp in de uitvoeringsbesluiten beperkt zal worden en dat er onvoldoende oog zal zijn voor de diversiteit.

Tijdens de internationale AK-conferentie in Utrecht 'Art4All' is dat aspect beklemtoond in de slotresolutie: "Amateurkunst is een noodzakelijke bescherming van culturele diversiteit en een waardevolle bron van creativiteit en maatschappelijke ontwikkeling." Amateurkunstenaars gaan heel vlot om met die culturele diversiteit. Heel wat amateurkunstenaars zijn actief in verschillende organisaties, in verschillende disciplines. In elke discipline zijn er bovendien verschillende cultuuruitingen. Die openheid en aandacht voor diversiteit zouden we in de uitvoeringsbesluiten weerspiegeld willen zien. Een belangrijke voorwaarde daartoe is dat het overleg met de sector over die besluiten dringend opgestart wordt.

Namens de sector wil ik nog drie aandachtspunten naar voren schuiven: de internationale werking, de

semi-professionele initiatieven en de culturele diversiteit.

In het ontwerp wordt de internationale werking een decretale opdracht. Voorheen was dat niet het geval, al werd elke organisatie wel geacht om internationale contacten te onderhouden.

Sommige AK-organisaties, vooral de grotere, hebben belangrijke internationale netwerken opgezet. Andere, vooral kleinere organisaties, proberen eerst voet aan grond te krijgen in Vlaanderen zelf, vooral als ze zich op het internationale forum begeven. Hoewel het een nieuwe opdracht is, hebben de meeste organisaties geen extra budget gekregen voor de uitbouw van hun internationale contacten. Voor een professionele internationale werking zijn middelen nodig. Bijgevolg zullen de organisaties en hun partners een beroep blijven doen op internationale subsidies.

Het huidige reglement 'Internationale Culturele Samenwerking' houdt te weinig rekening met de diversiteit in de sector. Grote organisaties worden afgeremd door de beperkingen ervan en kleine organisaties worden te weinig gestimuleerd om internationale contacten te leggen. De sector vraagt daarom dat er een nieuw en soepel werkinstrument ontwikkeld wordt voor de internationale werking.

Uit de evaluatie van het decreet blijkt dat een van de sterkste punten de samenwerking met de professionele sector is, niet alleen met docenten, maar ook met professionele instellingen. In de discipline vocale muziek zijn er samenwerkingsverbanden met onder meer Canvas, de Filharmonie, het Festival van Vlaanderen en recent zelfs met de nieuwe cultuurzender Exqi. Dergelijke contacten zijn belangrijk omdat ze de sector verbreden.

Steeds opnieuw moeten we echter vaststellen dat we met ongelijke wapens strijden. De professionele sector heeft hoe dan ook meer middelen en kansen. Daarom kijkt de sector met veel belangstelling uit naar het reglement op de semi-professionele initiatieven, dat al lang in het vooruitzicht gesteld is. We hopen dat de krachtlijnen van dat reglement in het uitvoeringsbesluit zullen staan.

Amateurkunsten vormen een noodzakelijke bescherming van de culturele diversiteit. Wie in de sector grasduint, ontmoet een brede waaier van kunstuitingen en kunstenaars. Culturele diversiteit is het waarmerk van de AK-sector.

Amateurkunsten waarderen mensen om hun diverse kunsten en culturen en kunnen dus helpen om een dam op te werpen tegen xenofobie en racisme. Het belang van interculturaliteit staat in de AK-sector niet ter discussie. De verscheidenheid duikt op bij de concrete invulling van de interculturele werking.

Voor diverse disciplines is een interculturele werking vanzelfsprekend, voor andere is die afhankelijk van evoluties in het onderwijs en het deeltijds kunst-onderwijs. De instroom van jonge muzikanten in organisaties wordt bijvoorbeeld in belangrijke mate beïnvloed door de muzische en culturele vorming in het onderwijs en in het deeltijds kunstonderwijs. De link met het onderwijs is nog onvoldoende gelegd. Ook met die diversiteit moet in de uitvoeringsbesluiten rekening worden gehouden.

Door de onverwachte verlenging van de beleidsperiode is 2006 voor alle AK-organisaties een overgangsjaar. AK-organisaties hebben van die periode gebruik gemaakt om de eigen werking te evalueren en om de beleidsplannen voor 2007-2011 te schrijven. Tegen 15 november moeten de AK-organisaties de beleidsplannen indienen. Jammer dat het nieuwe AK-decreet en de uitvoeringsbesluiten pas nadien beschikbaar zullen zijn.

Gelukkig is er in de AK-sector voldoende flexibiliteit om te anticiperen. In de beleidsplannen wordt al rekening gehouden met de krachtlijnen van het ontwerp. Dat neemt niet weg dat de AK-sector op een duidelijk wettelijk kader blijft aandringen. Hopelijk kan het Vlaams Parlement het ontwerp snel goedkeuren.

VII. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN DE SPREKERS

De heer Steven Vanackere: Culturele diversiteit kan op twee manieren gedefinieerd worden. Vaak wordt culturele diversiteit beperkt tot de participatie van verschillende bevolkingsgroepen aan het culturele proces. De UNESCO ziet culturele diversiteit echter als het voortbestaan van kleinere culturen, tegen de hegemonie van sterkere culturen – zoals de Angelsaksische – in. Daarvoor is voldoende aandacht nodig voor de kleinere culturen. De amateurkunstensector is een van de pijlers die kan zorgen voor een voldoende soortelijk gewicht van de kleinere culturen. De amateurkunstensector moet dus, net zoals de hele culturele sector, de ambitie hebben om ook de tweede

definitie van culturele diversiteit te benadrukken. Dat doet niets af aan de waarde van participatie.

Heel wat participanten aan de literatuur denken bijvoorbeeld dat goede boeken per definitie vertalingen zijn van bestsellers. Er is zelfs een cultuurdiversiteitsprobleem tussen vertalingen van Nederlanders en vertalingen van Vlamingen. Ook de amateurkunsten kunnen er dus toe bijdragen dat onze cultuur, een kleine cultuur, standhoudt. Ik zou graag hebben dat ook dat aspect meer benadrukt wordt.

De heer Bart Caron: In het forum hebben vooral voorzitters van amateurkunstenorganisaties zitting. Zij focussen meer op belangen, terwijl directeurs meer bekommerd zijn om de inhoudelijke werking. Ik ben bang dat het ontwerp de bestaande toestand consolideert. In welke mate biedt het ontwerp ruimte voor proces- en productvernieuwing in de sector? Hebben de organisaties voldoende middelen voor vernieuwing? Hoe speelt het forum zijn rol als motor van vernieuwing?

Hoe staan de organisaties ten opzichte van de semi-professionele werking? Wat zijn de verlangens op dat vlak? Dat aspect wordt trouwens doorverwezen naar het uitvoeringsbesluit.

De heer Johan Verstreken: Het amateurkunstendecreet van 2000 heeft in de sector een kleine revolutie veroorzaakt, met onder meer de fusie van 27 federaties tot 8 organisaties. Zijn de organisaties zelf tevreden over de budgetten?

De heer Koenraad De Meulder: Inzake procesvernieuwing en -verbreding, was ik heel tevreden met de projectsubsidies van het vorige decreet, die los stonden van de organisaties zelf. Dat gaf buitenstaanders de mogelijkheid om projecten in te dienen. De vernieuwing hoefde dus niet alleen uit de sector te komen. Vaak lukte vernieuwing in die periode trouwens juist wanneer ze losstond van de organisaties. De sector zelf was namelijk bezig met fusies. Een van de belangrijkste bekommernissen was de verdeling en de beheersing van de budgetten in de nieuwe constellatie. Op een dergelijk moment is het nagenoeg onmogelijk om in de sector zelf over vernieuwing en verbreding te praten.

Momenteel stabiliseert de situatie zich en zijn de organisaties in staat om, vanuit de structuur, meer op de inhoud te focussen. Daarom kan het geen kwaad dat vernieuwing nu deel uitmaakt van de budgetten

van de AK-sector zelf. Het is een feit dat er te weinig middelen zijn. Procesvernieuwing kost veel. De middelen van de sector zijn allicht onvoldoende, er moeten extra middelen worden gevonden buiten de sector. Dat verklaart het belang van de samenwerking met de semi-professionelen en mijn pleidooi voor een betere link tussen onderwijs en cultuur. Er is, onder meer inzake procesverbreding, nog heel wat mogelijk, maar er zijn onvoldoende middelen voor de uitwerking.

De heer Filip Santy: Een van de remmende factoren voor de projectwerking was dat het project na verloop van tijd geïntegreerd moest worden in de gewone werking. Dat ging te ver voor bepaalde organisaties die niet over voldoende middelen of mensen beschikten. Vernieuwende projecten moesten dan stopgezet worden. Bepaalde organisaties hebben dan ook niet de moeite genomen om dergelijke projecten op te starten.

Bij product- en procesvernieuwing moet ook rekening worden gehouden met de speciale relatie tussen organisaties en lokale groepen. De Vlamo tracht in eerste instantie de proces- en productvernieuwing bij de basis te stimuleren. Deze organisatie steunt bijvoorbeeld nieuwe initiatieven die meteen de relatie leggen met de semi-professionele of professionele sector. Vlamo ontleent haar bestaansrecht aan de ondersteuning van die lokale groepen. Daarom hebben we trouwens – succesvol – gepleit voor middelen om een personeelslid aan te stellen voor het ondersteunen van de lokale en regionale initiatieven. Het is echter moeilijk om dat verkocht te krijgen bij andere subsidiërende overheden.

Een van de knelpunten is dat het provinciale cultuurbeleid eigen wegen gaat. Het wordt heel moeilijk om dat als organisatie te begeleiden en om ervoor te zorgen dat het kwaliteitsniveau blijvend kan worden ondersteund, ook door de lokale overheden.

Koenraad De Meulder: De administratie heeft de negen organisaties gevraagd om zelf vanuit hun eigen werking te illustreren hoe men een dergelijk reglement voor semi-professionele kunsten zou kunnen uitwerken. Zij hebben die oefening ook effectief gemaakt.

Wij zijn blij dat er weer stabiliteit komt in de sector. Het VCA zwalpte twee jaar en kon al die tijd niet worden gezien als vertegenwoordiger van de sector. Daardoor is helaas heel wat competentie voorgoed

weggevoeld. Een nieuwe start is dus nodig. Zo kan men de werking als forum en belangenbehartiger ook met een nieuwe bril bekijken. We zijn ons wel bewust van de beperktheid van het budget en hopen op een toename.

De heer Bart Caron: De bekommernis voor de provincies is niet nieuw. De Vlaamse beleidskeuzes op dat vlak zijn niet altijd compatibel met de doelstellingen van de organisaties. Ik stel voor dat het forum daarvan een prioritaire taak maakt en zich als gesprekspartner van de provincies opwerpt. Misschien kan dat een deel van de weerstand van de overheden tegenover elkaar weglakken.

Kunnen wij de tekst van de oefening met betrekking tot het reglement krijgen?

De heer Koenraad De Meulder: Wij zullen die informatie met veel plezier overhandigen, ook al is ze wellicht ook bij de administratie beschikbaar.

De heer Jos Stassen: Mij intrigeert wat er met de koepel gebeurd is en waarom. Bij de start van het amateurkunstendecreet werd gekozen voor een VCA met een aantal taken, maar om een of andere reden functioneerde dat niet naar behoren. Nu wordt er gekozen voor een forum. Is dat nieuwe antwoord niet te beperkt? Hebben de verschillende sectoren binnen de amateurkunsten niet meer gemeenschappelijk dan dat? Ik denk bijvoorbeeld aan de auteursrechten en aan de vzw-reglementering. Behalve belangenbehartiging is er ook overkoepelende kennisopbouw nodig. Kan het afgeslankte forum met minder middelen en mensen die opdracht wel aan? Zal men binnenkort geen nieuw VCA moeten oprichten?

De heer Luk Verschueren: Tijdens de laatste vergadering van de raad van bestuur stelden een aantal leden inderdaad dat het bekendgemaakte bedrag onvoldoende was voor de ruime opdracht. Dat staat in het verslag. Maar tegelijk besef ik dat wij van nul vertrekken en dat we krediet moeten opbouwen. Al bij al vind ik het dus een goed startbedrag. Het is aan ons om te bewijzen dat over enkele jaren meer nodig is.

De heer Jos Stassen: Ik had het veeleer over de afgeslankte opdracht, niet zozeer over het bedrag.

De heer Koenraad De Meulder: Ik vrees dat het forum door de samenstelling van de raad van bestuur een te strikte belangenbehartiger wordt. Alleen de negen

grote erkende organisaties hebben immers zitting. Men dreigt contact te verliezen met de brede sector. In het vroegere VCA was dat helikopterzicht er wel. De raad van bestuur zal daarop moeten letten.

De verslaggever,

Johan
VERSTREKEN

De voorzitter,

Dany
VANDENBOSSCHE